

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: **Philosophische Aspekte im literarischen Werk Wolfgang Borcherts**

Autorka: Pavla Trhoňová

Vedoucí dipl. práce: Mgr. Thomas Hauptenthal

Oponent: PhDr. Viera Glosiková, CSc.

Diplomantka si za téma své diplomové práce o rozsahu 88 str. zvolila problematiku nesnadnou, která vyžadovala intenzivní obeznámení se nejenom s literárním dílem německého spisovatele W. Borcherta, ale i s díly vybraných představitelů existenciální filozofie. I když na vztah Borchertova díla k existenciálním filozofickým směrům, které byly aktualizovány a dále diskutovány po 2. světové válce, bylo v sekundární literatuře nejednou poukázáno, přesto považuji pokus o částečné zpracování tohoto tématu studentkou nestudující filozofii za mimořádně odvážný čin.

Předložená diplomová práce je psána německy, obsahuje velmi stručnou předmluvu, úvod a tři rozsáhlé kapitoly, závěr a shrnutí, i v českém jazyce. Poslední část diplomové práce tvoří bibliografie.

K jednotlivým částem/kapitolám:

Již v úvodu autorka diplomové práce formuluje tři základní témata, s nimiž se pak v jednotlivých kapitolách zabývá.

První kapitola, nazvaná *Das Werk W. Borcherts vor dem Hintergrund der Existenzphilosophie* se zaměřuje na pojednání o vzniku existenčních otázek a o základních tématech existenciální filozofie. Na to navazují podkapitoly, v nichž jsou představeny životní peripetie a literární tvorba Wolfganga Borcherta. Za nejpřínosnější považuji část, věnovanou analýze vybraných literárních textů Borchertových s cílem vystopovat jejich vztah k existenciální filozofii (str. 27-45).

V druhé kapitole se uvádí některá filozofická východiska Fr. Nietzscheho, především pak metaforicky chápaný pojem „Gott ist tot“. I zde se autorka pokouší hledat určité paralely mezi zmíněnými filozofickými východisky a konkrétním literárním dílem W. Borcherta.

Třetí kapitola je nejstručnější, ale přitom velmi koncentrovaná. Je věnována z velké části srovnání určitých interpretačních rovin Borchertovy povídky „Die Hundebäume“ s některými filozofickými tezemi M. Heideggera.

Velmi pozitivně hodnotím, že autorka si je vědoma komplikovanosti zpracovaného tématu, jakož i toho, že na otázky, kterými se zabývá, nejsou ani snadné, ani jednoznačné odpovědi. Místo aby zjednodušovala, pokládá další otázky, které sice nedávají jasné odpovědi, ale posouvají čtenáře dál, příp. motivují k dalšímu zamyšlení. V tomto smyslu chápu i její velmi sympatickou poznámku v závěru práce, že budoucí učitelé by měli svým žákům ukazovat určitou smysluplnou cestu – a to lze i prostřednictvím analýzy díla W. Borcherta z filozofických východisek.

Práce je napsána kultivovaně, diplomantka prokázala, že umí pracovat se sekundární literaturou, a to takovým způsobem, že ji dokáže podle stanoveného cíle hierarchizovat a systematizovat, přitom také dospět k dílčím novým poznatkům.

Za menší nedostatky pokládám:

- na str. 27 autorka chybně uvádí, že v roce 2006 jsme 50 let po válce...
- v práci je několik stylistických nepřesností (např. v Úvodu, str. 3 – „literarischer Stil“, pod tímto pojmem autorka asi rozumí, že nebude formulovat přísně vědecky.... atd.)
- považovala bych za vhodné v souvislosti s dílem W. Borcherta ještě více akcentovat autorův protiválečný a protimilitaristický postoj (od něho se pak v podstatné míře odvíjí vztah jeho protagonistů ke světu, ve vztahu k válce lze vystopovat v tomto díle výpověď o lidské lhostejnosti, o „programovém“ zapomínání, přizpůsobení se apod.).

Kdyby se autorka v budoucnu s tématem diplomové práce zabývala, doporučovala bych kapitoly „čistě“ filozofického charakteru více skloubit s částí literární.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení navrhuji známku výborně.

Při obhajobě by se měla autorka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Našla jste v díle W. Borcherta pozitivní utopické vize, které alespoň částečně přitakají životu, lásce apod.?
2. Které filozofické momenty v literárním zpracování W. Borcherta považujete za aktuální i pro dnešního čtenáře? Proč?

V Praze, dne 15. 5. 2006

PhDr. Věra Glosiková, CSc.